

11 Ιουνίου 2019

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BIBΛIO

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΑΠΟΨΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "Κ" ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ VIDEO ΤΑΞΙΔΙΑ ARCHITECTURE ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ Κ BLOGS ΑΥΤΟΚΙΝΗΣΗ 100 ΧΡΟΝΙΑ "Κ"

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ | ΑΤΣΕΝΤΑ | ΒΙΒΛΙΟ | ΘΕΑΤΡΟ | ΜΟΥΣΙΚΗ | ΧΟΡΟΣ | ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ | ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ | ΠΟΛΗ | ΙΣΤΟΡΙΑ

[ΒΙΒΛΙΟ](#) 10.06.2019 : 20:10

Ελλάδα, χρεωμένη πριν... γίνει κράτος

[ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ](#)

Βόνη, Νοέμβριος 1958. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Κόνραντ Αντενάουερ υπογράφουν το πρωτόκολλο της ελληνογερμανικής συμφωνίας του 1958-59: πιστώσεις 400 εκατ. μάρκων και δάνειο 100 εκατ. δολαρίων.
ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

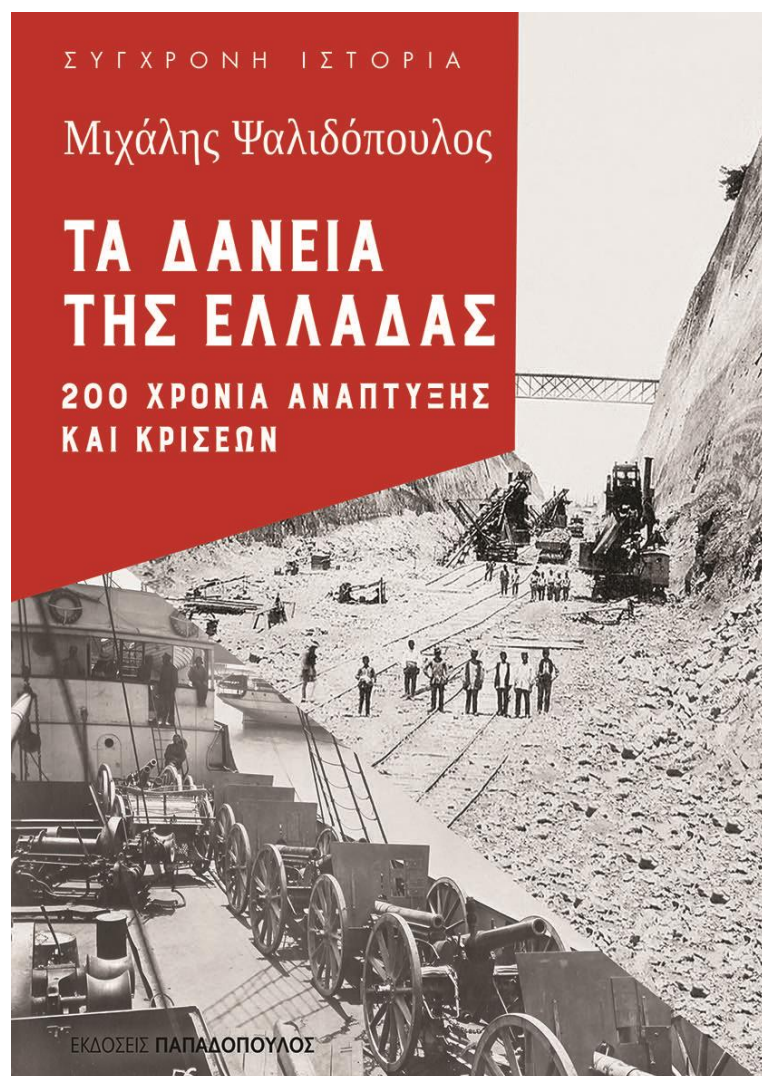
Από τα χρόνια της Επανάστασης, του Οθωνα και του Καποδίστρια έως τον Τρικούπη, τον Βενιζέλο, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και, φυσικά, την κρίση που ξέσπασε το 2010, η Ελλάδα χρωστούσε. Υπό μία έννοια, η ανάπτυξη ήταν πάντοτε ταυτισμένη με τον δανεισμό.

Στο νέο του βιβλίο «Τα δάνεια της Ελλάδας. Διακόσια χρόνια ανάπτυξης και κρίσεων», που κυκλοφορεί αύριο, 10 Ιουνίου, από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος, ο Μιχάλης Ψαλιδόπουλος, καθηγητής Ιστορίας Οικονομικών Θεωριών στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, αφηγείται αριστοτεχνικά διακόσια χρόνια δανεισμών και χρεών. Η «Κ» προδημοσιεύει σήμερα ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα, αντλημένο από τα χρόνια των δανείων των χρόνων της Επανάστασης.

Προδημοσίευση

«Αρχικά, τον Φεβρουάριο του 1824, συνάφθηκε δάνειο 800.000 λιρών και έναν χρόνο αργότερα, ένα δεύτερο 2.000.000 λιρών. Η αμοιβή των δανειστών ήταν πλουσιοπάροχη, αφού εκτός των εγγυήσεων, το πραγματικό κεφάλαιο του πρώτου δανείου ήταν μόλις 470.000 και του δεύτερου 1.100.000 λίρες. Για να προσελκυστούν επενδυτές, δόθηκαν ως εγγύηση «όλες οι φορολογικές εισπράξεις» και «το σύνολο της εθνικής ιδιοκτησίας της Ελλάδος». Η εγγύηση αυτή έμελλε να έχει μακροχρόνιες συνέπειες για τη χώρα. Με άλλα λόγια, προσφέρθηκαν στους επενδυτές χρεόγραφα με εγγύηση παρόμοια εκείνης των γαλλικών assignats που οδήγησαν τη μετεπαναστατική Γαλλία σε οικονομική κρίση και χρεοκοπία.

Στα παραπάνω ποσά επιβλήθηκαν και άλλες κρατήσεις: στο μεν πρώτο δάνειο, 80.000 λίρες προκαταβολή τόκων, 16.000 λίρες για δημιουργία εξοφλητικού αποθέματος και 26.000 λίρες για προμήθειες/αμοιβές μεσαζόντων, δηλαδή το καθαρό ποσό έπεσε στις 350.000 λίρες. Σε ό,τι αφορά το δεύτερο, δόθηκαν αντίστοιχα, 200.000, 20.000 και 64.000 λίρες για να μείνουν εντέλει 826.000 λίρες καθαρά.

Το εξώφυλλο του βιβλίου του Μιχάλη Ψαλιδόπουλου (εκδόσεις Παπαδόπουλος).

Παρά το γεγονός ότι οι Έλληνες διαπραγματευτές ήταν άνθρωποι του εμπορίου και γνώριζαν από συναλλαγές, προφανώς για να επιτύχουν τον στόχο τους ή επειδή παραπλανήθηκαν, παραχώρησαν τη διαχείριση του καθαρού ποσού του πρώτου δανείου στην Επιτροπή των Φιλελλήνων (Μπαίρον, Στάνχοουπ και Γκόρντον), με αποτέλεσμα ξένοι να διαχειρίζονται χρήματα στο όνομα του ελληνικού κράτους. Μετά από προσπάθειες, ορίστηκε τέταρτο μέλος της επιτροπής ο Λάζαρος Κουντουριώτης. Σύμφωνα με ενδείξεις, ποσά που κατέληξαν σε χέρια της οικογένειας Κουντουριώτη χρησιμοποιήθηκαν στην εμφύλια διαμάχη κατά των Κολοκοτρωναίων. Ο αγγλικός οίκος Λάφμαν και εταίροι εξέδωσε το πρώτο δάνειο κατά 75% σε λίρες και το υπόλοιπο σε ισπανικά δίστηλα και το εκταμίευσε σε τράπεζα της Ζακύνθου. Από εκεί, ένα μέρος των χρημάτων αυτών, 242.000 λίρες, βρέθηκαν με μορφή χρυσών κερμάτων στην Ελλάδα και μοιράστηκαν για τις ανάγκες του αγώνα σε οπλαρχηγούς και, δυστυχώς, χρηματοδότησαν την αντιπαράθεση Υδραίων και Μωραϊτών για την πολιτική εξουσία. Αγοράστηκαν επίσης μη χρειώδη αντικείμενα.

Το δεύτερο δάνειο κατευθύνθηκε στη δημιουργία εθνικού στόλου. Εδώ παρατηρήθηκε νέα σπατάλη πόρων. Αντί να αγοραστούν έτοιμα προς παραλαβή πλοία, δόθηκαν ειδικές παραγγελίες, χωρίς μάλιστα ρήτρες καθυστέρησης ή τήρησης χρονοδιαγραμμάτων παράδοσης/παραλαβής.

Από τα έξι πλοία που παραγγέλθηκαν στην Αγγλία και στις ΗΠΑ, του ενός χάλασαν οι μηχανές μόλις ξεκίνησε το παρθενικό του ταξίδι στον Τάμεση και βυθίστηκε. Αλλα δυο δεν ολοκληρώθηκαν λόγω τεχνικών/κατασκευαστικών προβλημάτων και σάπισαν στους ντόκους των ναυπηγείων. Συνολικά, μόνο τρία πλοία έφτασαν σώα στην Ελλάδα, δύο από την Αγγλία, τον Σεπτέμβριο του 1827 («Καρτερία») και τον Σεπτέμβριο του 1928 («Ερμής»), αντίστοιχα, και ένα («Ελλάς») από τις ΗΠΑ, ήδη από τον Νοέμβριο του 1825».

Συνέχεια στη σελίδα του βιβλίου: <http://bit.ly/2WTRKY1>